

Ταξιδεύοντας χωρίς πυξίδα και χάρτη

Του **ΘΑΝΟΥ Π. ΝΤΟΚΟΥ***

Στο διεθνές περιβάλλον υψηλής αβεβαιότητας και πολυπλοκότητας του 21ου αιώνα, το ταξίδι άνευ οργάνων πλοήγησης μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα επικίνδυνη υπόθεση για μια χώρα που βρίσκεται σε δύσκολη γειτονιά και βαρύνεται από δουλείες και μακροχρόνιες παθολογίες. Η επιλογή ρεαλιστικών στόχων σε βάθος 10, 20 ή 30 ετών, η ετοιμασία ενός οδικού χάρτη, ο συντονισμός κινήσεων κατά τη διάρκεια της πορείας προς τον στόχο, ο έγκαιρος εντοπισμός παρεκκλίσεων και η ταχεία υλοποίηση προσαρμοστικών κινήσεων απαιτούν έναν αποτελεσματικό μηχανισμό στρατηγικού σχεδιασμού.

Μια χώρα σαν την Ελλάδα θα χρειαστεί να σχεδιάσει τη μεσομακροπρόθεσμη στρατηγική της στους ακόλουθους τομείς, που παρατίθενται με τυχαία σειρά (πλην του πρώτου): 1) Παιδεία, 2) έρευνα και ανάπτυξη, 3) αγορά εργασίας, συνταξιοδοτικό σύστημα και εκπαίδευση/επιμόρφωση ανθρώπινου δυναμικού, 4) δημογραφική πολιτική, 5) διαχείριση μεταναστευτικού, ένταξη μεταναστών και πρόληψη ριζοσπαστικοποίησης, 6) προσαρμογή στο περιβάλλον της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης, 7) δημόσια διοίκηση, 8) ρόλος εντός Ε.Ε., 9) επιλογή τομέων συγκριτικού πλεονεκτήματος σχετικά με την οικονομία και προσέλκυση ξένων

επενδύσεων, 10) ναυτιλία, 11) τουρισμός, 12) ασφάλεια και άμυνα, 13) διεθνής διπλωματική παρουσία, σχέσεις με περιφερειακές και μεγάλες δυνάμεις, 14) απόδημος ελληνισμός, 15) ενεργειακός σχεδιασμός, 16) διαχείριση κλιματικής αλλαγής, 17) εσωτερική περιφερειακή ανάπτυξη και χωροταξικός σχεδιασμός, 18) αθλητισμός, 19) διαχείριση εκτάκτων καταστάσεων, θωράκιση κρίσιμων υποδομών 20) κοινωνική συνοχή.

Όλοι οι παραπάνω τομείς αντιμετωπίζουν προβλήματα και προκλήσεις (λόγω τεχνολογικών, οικονομικών, δημογραφικών ή γεωπολιτικών εξελίξεων), χαρακτηρίζονται από αδυναμίες και παθολογίες ήσσονος ή ελάσσονος σημα-

σίας και αποτελούν ταυτοχρόνως τρωτά σημεία και συντελεστές εθνικής ισχύος. Στη συντριπτική πλειονότητά τους δεν εξελίσσονται στο κενό, σε συνθήκες εργαστηρίου, αλλά επηρεάζουν και επηρεάζονται από όλους σχεδόν τους υπόλοιπους τομείς. Δυστυχώς, η προσπάθεια που ξεκίνησε από τις προτάσεις της Task Force επί κυβέρνησης Πικραμμένου για δημιουργία οργάνου επιτελικού σχεδιασμού παρά το Πρωθυπουργό δεν ολοκληρώθηκε και η χώρα συνεχίζει να προχωρά στα τυφλά σε ένα περιβάλλον που προσομοιάζει περισσότερο με ναρκοπέδιο παρά με λιβάδι με αγριολούλουδα.

* Γενικός διευθυντής στο **ΕΛΙΑΜΕΠ**.